

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2019

aruandeaasta lõpp: 31.12.2019

nimi: Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsium

registrikood: 80013459

tänava/talu nimi, Tõnismägi 2

maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihnumber: 10122

telefon: +372 6307186, +372 55544740

e-posti aadress: elnet@elnet.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	43
Bilanss	43
Tulemiaruanne	44
Rahavoogude aruanne	45
Netovara muutuste aruanne	46
Raamatupidamise aastaaruande lisad	47
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	47
Lisa 2 Nõuded ja ettemaksud	48
Lisa 3 Maksude ettemaksud ja maksuvõlad	49
Lisa 4 Materiaalsed põhivarad	49
Lisa 5 Immateriaalsed põhivarad	50
Lisa 6 Võlad ja ettemaksud	51
Lisa 7 Võlad töövõtjatele	51
Lisa 8 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	52
Lisa 9 Liikmetelt saadud tasud	53
Lisa 10 Annetused ja toetused	53
Lisa 11 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	53
Lisa 12 Tööjõukulud	53
Lisa 13 Seotud osapooled	54
Aruande allkirjad	55
Vandeauditori aruanne	56

EESTI RAAMATUKOGUVÕRGU KONSORTSIUMI

TEGEVUSARUANNE 2019

Koostanud: tegevdirektor Kristina Pai ja arendusjuht Riin Olonen

1. ORGANISATSIOON

Seisuga 31.12.2019 oli ELNET Konsortsiumil 9 liiget ja 10 partnerit. Kokku osales konsortsiumi töös 19 liikmes- ja partnerraamatukogu. 2019. aastal liitus ELNETiga Tallinna Tervishoiu Kõrgkool. Juhatuse liikmed olid kuni 10.04.2019 Janne Andresoo (RR), Merike Kiipus (Kirjandusmuuseum, partnerite esindaja), Andres Kollist (TLÜ), Liisi Lembinen (TÜ, juhatuse esinaine) ja Asko Tamme (TrtLR). 10.04.2019 valiti uus juhatuse, kuhu kuulusid Janne Andresoo (RR), Andres Kollist (TLÜ), Kaie Holm (TlnKR), Liisi Lembinen (TÜ) ja partnerite esindajana Maris Jaagosild (ERM). Uus juhatuse valis oma koosolekul juhatuse esinaiseks taas Liisi Lembineni (TÜ).

Aasta jooksul toimus 3 juhatuse koosolekut ja 4 üldkoosolekut, lisaks kirjavahetus erinevates listides. Üldkoosolekutel kinnitati 2018. aasta majandusaasta aruanne, 2019. aasta eelarve ja tööplan, liikme- ja teenustasu maksmise kord 2019. aastaks, infosüsteemide (ESTER, ISE, EMS, E-varamu portaal) arendused, s.h ESTERi kaanepildiarendus, ISE ja EMSi turvaprotokollid (ISKE), ISE üleviimine Sierra tarkvarale. Samuti otsustati virtuaalserveritele üleminek, varundustarkvara ja SSO-serveri uuendamine ning osalemine üle-Euroopalisel Europeana projektis (ELNET on Eesti agregatoriks Euroopa andmebaasi). Võeti teadmiseks ka 2020. aasta eelarve projekt ja 2020. aasta liikme-ja partnerlustasu maksmise korra projekt.

Kasutusele võeti ELNETi uus veebileht, mis keskendub konsortsiumis arendatavatele andmekogudele ja teenustele ning vabalt kättesaadavatele juhendmaterjalidele – kõigele sellele, mida ELNET avaliku hüvena pakub. Loodi mitmed uued rubriigid, uuendati dokumente ja täiendati infot. Aasta jooksul tegeleti aktiivselt avaandmete temaatikaga, et andmekogud oleksid avaandmetena kasutatavad. Andmebaaside hangete puhul lähtuti avatud teaduse printsiibi toetamise olulisust ning püüti jõuda lepinguteni, mis maksimaalselt avatud teadust toetaksid.

Seisuga 31.12.2019 oli ELNET Konsortsiumis 14 töölepinguga töötajat (TE 5,65), mis on võrreldes 2018. aastaga 0,5 koormuse võrra rohkem. 2019. aastal töötasid konsortsiumis järgmised töötajad: Kristina Pai, Riin Olonen, Anneli Sepp (kuni 31.09.2019), Riina Felding (alates 1.09.2020), Kill Kask, Urmas Sinisalu, Elena Sipria Mironov, Peeter Kondratjev, Sven Põder, Ave Janu (kuni 1.01.2019), Küllike Lutsar (alates 01.01.2019), Sirje Nilbe (kuni 1.04.2019), Urve Erm (alates 1.04.2019), Külli Solo (kuni 1.02.2019), Kristina Rallmann (alates

8.01.2019), Marika Meltsas, Mart Lindma (alates 1.05.2019). Liisi Lembinen tegutses juhatuse liikme lepingu alusel. Aasta jooksul tehti väiksemamahulisi ja tähtajalisi töid kuue tööttevõtu- või käsunduslepingu alusel (Jane Makke, Kadi Mälton, Margit Teesalu-Kranich, Siim Liivand, Signe Tõnisson, Ehtel Taevere, Mari Kannussaar). Lepingu raames esitati Autorihüvitisfondile väljavõtteid e-kataloogist ESTER, mille põhjal maksti autoritele laenutushüvitist.

Tegevdirektorina töötas Kristina Pai, arendusjuhina Riin Olonen, veebihaldurina Margit Teesalu-Kranich. Infosüsteemi ESTER spetsialistidest andis Anneli Sepp üldhalduri ameti üle Riina Feldingule; riistvara haldurina jätkas Kalju Kill Kask, IT spetsialistina Urmas Sinisalu ja veebikataloogi haldurina alustas aasta alguses Küllike Lutsar. EMSi haldurina andis Sirje Nilbe töö üle Urve Ermile ja ISE haldurina jätkas Külli Solo järel Kristina Rallmann. E-varamu portaali haldurina jätkas Peeter Kondratjev ning juriidilise konsultandina Sven Põder. E-Varamu portaali juures alustas tööd Mart Lindma. E-teadusandmebaasidega tegelesid elektroonilise teadusinformatsiooni ühiskomplekteerimise projekti juht Marika Meltsas ja ühishangete administraator Elena Sipria-Mironov.

ELNET Konsortsiumi 2019.a. eelarve sissetulekud ja tasumised on toodud lisas 5. Haridus- ja teadusministeerium toetas ELNETit summas 3 541 700, sellest ESTERi arenduseks oli planeeritud 153 000, E-varamu arenduseks 50 000 ja teadusandmebaaside hankimiseks 3 338 700 eurot. Liikmemaksu ja teenustasuna laekus 195 151 eurot.

ELNET Konsortsiumi aastaauhinna ESTER! pälvis 2019. aastal Martin Pajuste „Julge pealehakkamise ja entusiasmi eest m-ESTERi eduloo kujundamisel“. Tänukirjad tubli töö eest said Kristina Rallmann (andmebaasi ISE tööruhmale uue hingamise andmise eest), Anneli Sepp (pikka aega ennastalgavalt ja kirega tehtud tubli töö eest), Piret Zettur (asjalikkuse, abivalmiduse ja meeskonna liitmise ning rahuliku meelega eest ka keerulistel aegadel).

6. – 8. mail osalesid Riina Felding, Peeter Kondratjev, Riin Olonen, Anneli Sepp ja Urmas Sinisalu Ameerikas Phoenixis toimunud *Innovative Users Group'i* konverentsil. Seal kuuldud vahendasid nad ELNETi traditsioonilistel suveseminaridel e Eesti IUGdel. Seminari esimene osa peeti 20. mail Arvo Pärdi Keskuses Laulasmaal. See oli haldurite kogu, kataloogimise ja märksõnastamise ning ISE tööruhma ühine teabepäev, kus käsitleti järgmisi teemasid: IUG konverentsil kuuldud SIERRA arendused ja uuendused; ISE uuendamine; isikunimedede reform ESTERis; autoriõigus ja kajastamine andmekogudes; Eesti raamatukogude kaardirakendus jm.

Seminari teine osa toimus 27.-28. mail Palamuse mail Mokko maahotellis. Teemadeks olid: töörühmade ülevaated tegevusest, arvandmed, nimenormid, vikisse andemete sisestamine, üleriigilised analüüsid ja raamatukogude uudised.

ELNETi juhatuse esinaine Liisi Lembinen ja tegevdirektor Kristina Pai osalesid (programmitoimkonna ja töörühma liikmetena) LIBERi konverentsil Dublinis. Mitmed ELNETi töötajad võtsid osa ja esinesid ettekannetega erinevatel üritustel nii Eestis kui kaugemal (mäluasutuste suve- ja talveseminarid, erinevad ERÜ ja raamatukogude korraldatud üritused). ELNETist ja ELNETis hallatavatest andmekogudest on räägitud 14 artiklis.

2. RAAMATUKOGUSÜSTEEM SIERRA/MILLENNIUM

Raamatukogu infosüsteem ESTER on kasutusel 19 Eesti suuremas raamatukogus ja nende raamatukogudega seotud eriala- ning haruraamatukogudes, seega osalevad ESTERi arendamisel kõik konsortsiumi liikmes- ja partnerraamatukogud. Infosüsteemil põhineb e-kataloog ESTER (www.ester.ee). Raamatukogudes ja nende harukogudes on kasutusel 1282 asukohakoodi. Infosüsteemi kasutuslitsentse on kokku 561, mis jagunevad raamatukogude vahel (vt lisa 2, tabel 1). Eesti artiklite andmebaasi ISE (artiklid.elnet.ee) koostamises osalevad 8 raamatukogu, kokku on süsteemis töötajatele 100 samaaegse kasutuse litsentsi. Andmebaase varundatakse Tartu Ülikooli varundussüsteemi.

2019. aastal oli Haridus- ja Teadusministeeriumi riigieelarveline eraldis infosüsteemi hoolduseks ja arenduseks kokku 153 000 eurot. Muud kulud kaeti valdavalt liikmemaksust.

2.1. Riist- ja tarkvara

2019. aasta olulisemad muudatused olid nii e-kataloogi ESTERi kui ka artiklite andmebaasi ISE puhul virtuaalserverite kasutuselevõtt (Tartu Ülikooli majutuses) ning artiklite andmebaasi tarkvara vahetus – senise Millenniumi asemel võeti kasutusele raamatukogutarkvara Sierra (analoogselt e-kataloogiga ESTER).

E-kataloogide ESTER Tallinn ja ESTER Tartu liitmise-eelsest seisust loodud koopiad (vanatallinn.ester.ee ja vanatartu.ester.ee, mida kasutati peale liitmist vajadusel kirjeandmete kontrollimiseks) otsustati sulgeda.

2019. aasta lõpus oli konsortsiumil kokku 20 serverit, neist enamus virtuaalsed, sh Tartu Ülikooli Infotehnoloogia osakonna (TÜ ITO) majutuses (*VMware*) või TÜ teadusarvutuskeskuse (HPC, ETAIS) majutuses (*Openstack*).

2019. aasta lõpus oli kasutusel Sierra tarkvara versioon 5.0.0_14. Arvestades andmebaasi mahu ja kasutajate arvuga uuendatakse tarkvara versiooni alati enne artiklite andmebaasis ISE ning seejärel e-kataloogis ESTER. Aasta jooksul toimus kokku kaks tarkvarauuendust. Sierrast on paralleelselt võimalik kasutada ka veebipõhist versiooni (kokku 60 litsentsi). Tekstipõhiste funktsioonidega töötamiseks (vähesed funktsioonid süsteemi halduses) kasutati endiselt vabavaralist putty't. Veebilinkide kontrollimiseks kasutati Terry Reese'i loodud vabavaralist tarkvarapaketti MarEdit (koostatud on ka vastavad juhendmaterjalid).

ID-kaardi kasutamiseks Sierras on rakendatud ELNET Konsortsiumis väljatöötatud tarkvara ELNET-ID. 2019. a. aprillis võeti kasutusele tarkvara uus versioon. Vajadus muudatuseks tulenes uute Eesti ID-kaartide väljastamisest 2018. a. lõpus.

2019. aastal jätkus avakogujuhi rakenduse haldusliidese ajakohastamine ning e-kataloogis ESTER avakogujuhi plaanile *pinch* ja *zoom* funktsionaalsuse lisamine. Muudatus on vajalik, kuna tarkvara varasemas versioonis kasutatud *flashi* enam ei arendata ja kõik veebilehitsejad seda ei toeta. Muudatused osutusid planeeritust aeganõudvamaks, mistõttu saab arendus valmis alles 2020. aasta alguses.

Oluline oli ka suurema osa aastast kestnud tarkvaraprojekt „E-kataloogi ESTER arendamine: kataloogi rikastamine (kaanepildid, sisukirjeldused jms)“, millele saadi 2019. aastal RIA toetus. Loodud teenus võimaldab lisada e-kataloogile ESTER raamatute, CD-de, DVD-de jt väljaannete kaanepilte, sisukokkuvõtteid ja sisukordi ning muuta e-kataloog seeläbi sisukamaks ja atraktiivsemaks. Hanke võitis ja tarkvara arendas *Avalanche Laboratory OÜ*. Teenuse testkeskkond ja tootmiskeskkond on virtuaalserveritena TÜ HPC OpenStack majutuses. Lähemalt loodud teenusest pt. 2.2.

Jätakuvalt on kasutuses lahendused varasemate e-kataloogide ESTER Tallinn (tallinn.ester.ee) ja ESTER Tartu (tartu.ester.ee) püsilinkide suunamiseks aadressile www.ester.ee.

Juhendmaterjalide haldamiseks võeti kasutusele DokuWiki keskkond.

2.2. E-kataloog ESTER

Infosüsteemi ESTER kasutajateks on kõik 19 Konsortsiumi liikmes ja partnerraamatukogu, kuid erinevaid asukohti, mida lugejad saavad e-kataloogis piiritleda, on ca 100 (asukohakoode on süsteemis kasutusel kokku 1289).

E-kataloogi maht (seisuga 31.12.2019) oli kokku 3 334 037 nimetust ja 10 037 692 eksemplari (aastane juurdekasv vastavalt 13 489 nimetust ja 152 320 eksemplari). Kõige enam on kataloogis raamatuid (2 766 443 nimetust), helisalvestusi (131 810), käsikirju (117 172) ja noote (110 170).

Lugejakirjeid oli andmebaasis 2019. aasta lõpus kokku 397 284. Aasta jooksul loodi uusi lugejakirjeid 40 089 ja kataloogis vormistati kokku 1 907 211 laenutust (2018. aastal 1 937 438) ning 1 590 520 laenutähtaja pikendust (2018. aastal 1 612 413). Pikendustest 785 826 tehti Minu ESTERi vahendusel. Laenusaktiivsus on viimastel aastatel vähenenud, põhjuseks võib pidada erinevate e-lahenduste kasutuselevõtmist raamatukogudes.

Raamatukogude lugejad laenasid 2019. aastal 793 270 eksemplari ja 209 547 erinevat nimetust. Traditsiooniliselt on enim laenutatud kooli kohustuslikku kirjandust ning ilukirjandust ja romaane. Enim laenutatud autor on Andrus Kivirähk. Lähemalt vt enimlaenutatud väljaannete ja populaarsemate autorite kohta Lisa 2, tabelid 2.5 ja 2.6.

Olulisemad tegevused e-kataloogis ESTER 2019. aastal:

- üleminek füüsilistelt serveritelt virtuaalserveritele (Tartu Ülikooli virtuaalkeskkonnas);
- varunduse tarkvara kaasajastamine – üleminek Legato tarkvaralt kaasaegsemale Enterprise'i tarkvarale;
- uute liikmete integreerimine infosüsteemi;
- Smart-ID kasutuselevõtt kasutajate registreerimise ja autentimise süsteemis (KRAS);
- projekti „E-kataloogi ESTER arendamine: kataloogi rikastamine (kaanepildid, sisukirjeldused jms)“ läbiviimine ja arendusele RIA toetuse saamine;
- avakogujuhi rakenduse haldusliidese ajakohastamine ja e-kataloogis ESTER avakogujuhi plaanile *pinch* ja *zoom* funktsionaalsuse lisamine;

Aasta jooksul lisandus e-kataloogi ESTER kaks uut raamatukogu. Augustis liitus Tallinna **Tervishoiukõrgkooli raamatukogu (TTHK)** ning Tartu Linnaraamatukogu koosseisus uus harukogu – **Ilmatsalu haruraamatukogu**. Lisaks avati märtsis peale remonti **Tartu Kunsti- muuseumi raamatukogu** ning nende kogud tehti kataloogis nähtavaks.

2019. a. veebruaris viidi **kasutajate registreerimise ja autentimise süsteem (KRAS)** üle uuele ID-kaardi toega versioonile ja võeti sisselogimiseks kasutusele SMART-ID. 2020.a. jooksul on plaanis juurutada ka SMART-IDga allkirjastamine ja liituda riigi autentimisteenusega TARA ning allkirjastamisteenusega SiGa.

2019. a. kasutas KRASi võimalusi ESTERisse sisselogimiseks 33 raamatukogu, neist 26 pakub KRASi vahendusel ka võimalust kasutajaks registreerida. Hetkel on KRASist kasutusel versioon v1.3.6.

Aasta jooksul kasutati KRASi keskkonda e-kataloogi sisselogimiseks 444 163 korral (2018. aastal 435 568 korral). Domineerivalt kasutatakse endiselt kasutajanime/salasõnaga sisselogimist, kuigi see on eelmise aastaga võrreldes veidi vähenenud (2019. a. 302 540, 2018. a. 332 753 korda). ID-kaarti kasutati 51 678, Mobiil-ID-d 56 403, Smart-ID-d 38 052 ja TAAT teenust 12 194 korral. Uusi kasutajaid registreeriti läbi KRASi keskkonna 10 278, kõige rohkem septembris seoses uue kooliaasta algusega (kokku 3135 kasutajat).

Oluline oli suurema osa aastast väldanud tarkvaraprojekt „**E-kataloogi ESTER arendamine: kataloogi rikastamine (kaanepildid, sisukirjeldused jms)**“, millega olid hõivatud paljud ELNETi töötajad, neist enim projektijuht Urmas Sinisalu ja arendusjuht Riin Olonen). Loodud teenus võimaldab lisada e-kataloogile ESTER raamatute, CD-de, DVD-de jt väljaannete kaanepilte, sisukokkuvõtteid ja sisukordi ning muuta e-kataloog seeläbi sisukamaks ja atraktiivsemaks. Hanke võitis ja tarkvara arendas *Avalanche Laboratory* OÜ. Andmeallikatena kasutatakse nii ELNET Konsortsiumi raamatukogude digitaalarhiive kui ka väliseid keskkondi. Algne arendusprojekt hõlmas järgmisi andmekogusid: Rahvusraamatukogu digitaalarhiiv

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti
tuleviku heaks

DIGAR, Tartu Ülikooli digitaalarhiiv DSpace'is, LibraryThing, Google Books ja Rahva Raamat. Andmeallikate ring laieneb. Algse plaani järgi nägi projekti ajakava ette, et 2019. aasta lõpuks saab ESTER rikastatud kaanepiltide ja sisukirjeldustega, kuid ajakava venis ning aasta lõpuks oli

arendus vaadeldav vaid e-kataloogi ESTER testversioonis. Kasutajatele avati teenus 2020. aasta alguses. Kaanepiltide ja sisukirjelduste keskkonna nimeks sai EPIK ehk ESTERi kaanepildi kataloog. Projekti rahastas Euroopa Regionaalarengu Fond.

Aasta jooksul optimeeriti mitmeid e-kataloogi funktsioone. **Avakogujahi tarkvara** edasiarendus 2019. aastal lõplikult valmis ei saanud, muudatused töötajakeskkonnas lõpetatakse 2020. aastal.

Jätkusid tööd andmebaasi korrastamisel – **kirjete mestimine ja toimetamine**. Rahvusteaviku topeltkirjete liitmisel on hinnanguliselt jäänud liita veel ca 53 000 raamatu bibliokirjet. Toimetamist vajab ca 92 800 rahvusbibliograafia raamatu kirjet. Raamatukogudele, kes rahvusteavikute kirjeid ei liida, on koostatud välisteavikute topeltkirjete loend. Otsitakse võimalusi andmebaasi korrastamiseks infotehnoloogiliste meetoditega.

Jätkusid ettevalmistused üleminekuks **uuele kataloogimisstandardile RDA** (*Resource Description and Access*). 2019.aastal oli põhifookuses RDA tõlkimine ja isikunimede normikirjete muudatused ESTERis. Eesmärk on minna kehtivalt kahe normikirje (slaavi ja ladina tähestikus) põhimõttelt üle ühele normikirjele nii, et slaavi tähestikus isikunimede normikirjete vormistamisel kasutatakse eestindatud nimekuju.

2017. aasta esimesest poolest on ELNET Konsortsiumi raamatukogudes koostatavad autorite normikirjed liidestatud VIAFiga ja alates 2019. aasta märtsist on **VIAFi täiendamine** Eesti andmetega muudetud regulaarseks. Lisaks saadetakse VIAFi ka rahvusbibliograafias registreeritud väljaannete bibliokirjed. Kõik normikirjed tehakse kättesaadavaks VIAFi ning WorldCati kaudu, nimetuste andmed (bibliokirjed) on aga nähtavad üksnes VIAFis seotuna konkreetsete normikirjetega. OCLC on normikirjete baasil välja töötanud keskkonna: <http://www.worldcat.org/identities/>, kus kajastub ka meie panus (nt Tammsaarega seotud info: <http://www.worldcat.org/identities/lccn-n79043865/>.)

Seoses ELNETi uue sise- ja välisveebi loomisega ja DokuWiki kasutuselevõtuga tõsteti uude keskkonda kõik juhendmaterjalid. Ette on valmistamas dokument ELNETi uutele liitujatele, mis sätestab miinimumnõuded biblio- ja eksemplarikirjetele.

Heameel on tõdeda, et **e-kataloogi ESTER kasutamine** on võrreldes 2018. aastaga suurenenud. Google Analyticsi alusel oli 2019. aastal e-kataloogis ESTER kokku 1 780 457 sessiooni (494 950 rohkem kui 2018. aastal). Ühe sessiooni keskmine pikkus oli umbes 20

minutit. Sessioonide ajal vaadati kokku 11 053 203 lehte (*pageviews*) ehk siis arvesse lähevad ka ühe lehe korduvad vaatamised. See on üle 3,3 miljoni lehevaatamise rohkem kui 2018. aastal. Ühe sessiooni ajal vaadati keskmiselt kuut erinevat lehekülge. Sessiooni pikkus on pikenenud u 7 minuti võrra.

E-kataloogi ESTER kasutatakse kõige enam arvutist, kokku 71% (363 143) kasutajatest (s.o 3% vähem kui 2018. a.). Teisel kohal on mobiiltelefonid - 27% (138 782 kasutajaga) ja viimaseks jäävad tahvelarvutid – 2% (12 969 kasutajat). Üha rohkem kasutatakse e-kataloogi nutiseadmega, arvuti kaudu kasutajate arv langeb iga aastaga.

Kõige enam on e-kataloogi ESTER kasutajaid Eestist (82% kõigist kasutajatest, 429 094 kasutajat). Sellele järgneb Poola 8,91% (46 406 kasutajat) ning edasi on kasutus juba alla paari protsendi: USA 1,58% (8 207 kasutajat), Soome 1,21% (6 297 kasutajat) ja Venemaa 0,78% (4 078 kasutajat).

2.3. Eesti artiklite andmebaas ISE

Eesti artiklite andmebaasi *Index Scriptorum Estoniae* (artiklid.elnet.ee) koostatakse peamiselt Eestis ilmuvate ajalehtede, ajakirjade, artiklikogumike ja jätkväljaannete põhjal. Andmebaasi loomisel kasutatakse tarkvarasüsteemi Sierra. Koostöös osalevate raamatukogude arv on vähenenud, 2019. a. osales andmebaasi täiendamisel 8 ELNET Konsortsiumi liikmes- ja partnerraamatukogu. 2019. aastal bibliografeeriti põhiliselt raamatukogude oma teemabaaside koostamise eesmärgil (kirjed lisati ka temaatiliselt sobivatesse ISE alambaasidesse).

Seisuga 31.12.2019 oli andmebaasis 1 878 786 biblio- ja 62 277 normikirjet (vt lisa 3). Aasta jooksul sisestati kokku 11 968 bibliokirjet. Enim lisandus ajalehe- (5124), ajakirja- (2825), seejärel kogumiku-/ jätkväljaandartikleid (1457). Õigusbibliograafia teemabaasi sisestati ka raamatukirjeid (556) ja andmeid kaitstud üliõpilastööde kohta (239).

Google Analytics'i andmetel kasutati andmebaasi ISE 2019. aastal 73 050 korral (vt. lisa 3). ISE üldskoobi kasutus suurenes võrreldes 2018. aastaga.

Kõige enam kasutati ISE meditsiini ja tervishoiu teemabaasi ning raamatukogude koostatavatest teemabaasidest Rahvusraamatukogu õigusbibliograafia teemabaasi. Teemabaaside

kasutusstatistika ei anna siiski tegelikku pilti, kuna suure tõenäosusega kasutatakse enamasti otsingul ISE üldist skooopi ega piirata seda teemabaasi skoobiga.

2019. aasta oli ISE andmebaasi jaoks olulise tähtsusega, kuna toimus üleminek aegunud Millenniumi tarkvaralt Sierra tarkvarale. Uuendati ka andmebaasi veebilehte. Enne kirjete ülekandmist viidi läbi andmebaasi kohustuslike väljade kontroll ning parandati vead.

Andmete laadimine Millenniumist Sierrasse toimus aprilli lõpus. Algselt oli plaanis peale laadimist ja uute kasutajakontode loomist alustada kohe tööd Sierras, kuid uus veebileht ei saanud selleks ajaks valmis ja peale andmete laadimist jätkasid sisestajad kuni augusti lõpuni tööd Millenniumis. Selles vahemikus sisestatud kirjed laaditi Sierrasse eraldi kogumina.

Alates 28.08.2019 viidi andmebaas ISE uuele aadressile artiklid.elnet.ee. Varasemas ise.elnet.ee andmebaasis salvestatud lingid suunati ümber uuele aadressile. Kogu projekt loeti ametlikult lõppenuks 31.10.2019, juurdepääs Millenniumile suleti septembris.

Kohe peale uue veebilehe avamist ilmnesisid probleemid otsingu piiramisel ja täpsustamisel väljaande või artikli tüübi alusel. Vea leidmine võttis Innovative'il kaua aega ning lahendus leiti alles 2020. aasta alguses.

3. EESTI MÄRKSÖNASTIK (EMS)

EMS on kõiki ainevaldkondi hõlmav tesauruse struktuuriga märksõnastik erilaadiliste teavikute eestikeelseks märksõnastamiseks ja infootsinguks. EMSi koostasid aastal 2019 Eesti Rahvusraamatukogu, Tartu Ülikooli Raamatukogu ja Balti Kaitsekolledži raamatukogu. Jooksva toimetamisega tegeles 9-liikmeline toimetust. Andmebaasi varundatakse üle võrgu Tartu Ülikooli varundussüsteemi.

2019. aastal lisandus e-kataloogi ESTER, andmebaasi ISE ja rahvaraamatukogude sooviavalduste põhjal EMSi 576 uut kirjet (329 märksõna ja 247 äraviiteterminit), lisati 608 ingliskeelset vastet, kustutati 43 ning parandati u. 912 kirjet). Aasta lõpu seisuga oli EMSis 61 202 kirjet (39 777 normimärksõna ja 21 425 äraviiteterminit). Inglisekeelseid vasteid oli 52 217. Loendis „Ajamärksõnad“ oli 124 ja loendis „Vorm“ 1 343 terminit.

Lisaks tööle EMSi andmebaasis on Urve Erm, Ellen Kiloman ja Elo Tõnisoo pidevalt jälginud märksõnade normikohast kasutamist e-kataloogis ESTER (Sierras koostatud otsitunnuste raportite järgi). EMSi haldurile on saadetud ettepanekuid uute märksõnade ja äraviiteterminite (sünonüümide) kohta.

Uusi ja muudetud märksõnakirjeid on perioodiliselt konverditud MARC-vormingusse ning laaditud ESTERi andmebaasi Sierras. Konvertimine toimub EMSi ühe funktsioonina, väljundiks on UTF-märgistikus masinloetav MARC21-fail. 2019. a. toimus 11 laadimist. Uuendused on regulaarselt edastatud ka Uraniale Urrami märksõnastikumooduli ning RIKSi arendajale RIKSi märksõnastikumooduli jaoks. Selleks on MARC 21-fail programmi MarcEdit abil konverditud MARC XML-vormingusse.

Üks EMSi teenuseid on püsitedistus uute, muudetud ja kustutatud märksõnade kohta. Tellijaid oli 2019. a. 187. Püsitedistus saadeti tellijatele 11 korral – samal päeval, kui ajakohastati ESTERi ja ISE normikirjeid.

2019. aastal arutati mitmetel koosolekutel, mida on vaja EMSis muuta seoses avaandmete kasutuselevõtuga ja telliti vajalikke arendusi EMSi arendajalt Ehtel Taeverelt.

Google Analyticsi andmetel kasutati EMSi 2019. aastal 32 577 korda (sessioonide arv), kasutajaid oli 11 798. Ühe kasutaja kohta tehti 2,76 sessiooni, keskmine seansi pikkus oli 9 min 39 sek. Vaadatud lehekülgede arv – 250 336, lehekülgi seansi kohta – 7,68. Külastusi Eestist oli 92,63%. Kokku oli külastusi 53 riigist, s.h USA-st 420, Hiinast 83, Soomest 74, Jaapanist 58, Suurbritanniast 28, Lätist 19, Venemaalt 16, Hollandist 16, Austriast 14. Veebilehitsejatest domineerivad endiselt Chrome (69,11%) ja Firefox (11,62%). Safarit kasutati 8,34%, IE-d 4,61% sessioonidest. Mobiilseadmetega (Android + iOS jt) kasutati EMSi 1089 korda. Sessioonidest 22,98% olid sellised, kus esilehelt kaugemale ei mindud (*single page sessions*).

Automaatmärksõnastamise KRATI projekteerimise tarvis tehti MARC 21 formaadis kogu EMSi kirjete eksportfail. Tegeleti ka EMSi veebilehe uuendamisega (abiteksti uuendamine, toimetajate lisamine esilehele).

4. KOOSTÖÖPROJEKT DEA

Projektis „Digiteeritud Eesti Ajalehed osalevad ELNET Konsortsium (riist- ja tarkvara omanik), Eesti Rahvusraamatukogu, Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogu ja Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu.

Tegemist on seisva andmekoguga, materjali sinna enam ei lisandu. Seega oli DEA-s seisuga 31.12.2019 avalikult kättesaadavana endiselt kokku 474 nimetust (1 329 404 lehekülge; koos varukoopiatega kokku ligi 4,3 TB). Töötaja poolel on DEA maht 554 nimetust ja 1 455 324 lehekülge. Vahe põhjuseks on peamiselt lühiajaliselt ilmunud ajalehed, mis sageli on ilmunud vaid ühe – kahe numbri ulatuses. Kuna nende lisamine dea.nlib.ee väljaannete nimekirja oleks muutnud nimekirja lugejale raskesti hallatavaks, peatati materjali avamine lugejale, kuni leitakse lahendus ühe- ja kahenumbriliste nimetuste kuvamiseks süsteemis.

Lahenduse leidmisega dea.nlib.ee keskkonnas enam ei tegeleta, kuna andmebaasi DEA enam ei täiendata. Andmebaasi sulgemist on pikalt ette valmistatud. Eesti Rahvusraamatukogu konverteeris ja kandis andmed DIGARi Eesti artiklite portaali (dea.digar.ee) ning selle raames said senised pildifailid juurde ka automaatse tekstituvastuse. Senine DEA andmebaas suletakse 2020. aastal. Kuigi andmebaasi ei täiendata, on sel kindel kasutajaskond.

5. E-TEADUSANDMEBAASID JA ÜHISHANGETE KOORDINEERIMINE

2019. aastal eraldas Haridus- ja Teadusministeerium (HTM) e-teadusandmebaaside ühishangeteks **3 338 700** eurot. Tagati juurdepääs kõigile tegevuskavas planeeritud andmebaasidele:

- ACS (American Chemical Society) e-ajakirjad
- American Institute of Physics e-ajakirjad
- American Physical Society e-ajakirjad, PROLA
- Cambridge University Press e-ajakirjad
- Ebook Central
- EBSCO Publishing andmebaasid

- Grove Music, Grove Art
- IEEE/IET Electronic Library
- Institute of Physics (IOP) e-ajakirjad
- MathSciNet
- Oxford University Press e-ajakirjad
- PsycArticles
- RILM, RIPM
- RSC (Royal Society of Chemistry) e-ajakirjad
- ScienceDirect
- Scopus
- Springer Nature e-ajakirjad
- Web of Science
- Wiley e-ajakirjad

Lisaks HTM-i finantseeritud andmebaasidele hangiti raamatukogude rahastusega juurdepääs järgmistele andmebaasidele:

- American Society for Microbiology journals
- ACM Digital Library
- Emerald eJournal Collections
- O`Reilly for Higher Education (Safari)
- SAGE Premier
- SAGE Research Methods & Research Methods Cases Part 1
- Science Online
- SciFinderScholar
- Taylor and Francis Journals

2019. aastal sõlmiti uued lepingud järgmiste kirjastustega:

- American Chemical Society
- American Physical Society
- Cambridge University Press
- EBSCO

- Elsevier
- IEEE
- Institute of Physics
- Oxford University Press
- Proquest
- Royal Society of Chemistry
- Springer Nature

Esmakordselt on sõlmitud nii lugemis- kui kirjastamisõigust sisaldav uut tüüpi avatud juurdepääsule ülemineku leping kirjastusega *Cambridge University Press*.

Läti Teadusraamatukogude Ühingu kutsel tegi Marika Meltsas ELNET-i ühishangete kogemust tutvustava ettekande "Coordinated licensing of research information in Estonia" ühingu 25. aastapäeva konverentsil Riias. 15-17. sept. osales Marika Meltsas Budapestis regionaalsete konsortsiumite nõupidamisel, mis keskendus peamiselt üleminekule uut tüüpi avatud juurdepääsu komponendiga lepingutele.

EBSCO/eIFL projekt

EBSCO Publishing andmebaaside riigilitsentsi aktiivselt kasutavaid asutusi oli 43. Aasta jooksul loeti / salvestati EBSCO andmebaaside kaudu 418 211 artiklit. Statistika näitab, et allalaetud artiklite arvu põhjal olid aktiivseimad kasutajad avalik-õiguslikud ülikoolid (72%), rakenduslikud kõrgkoolid (21%) ja eraülikoolid (3%). 10 aktiivsemat kasutajat olid Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool, Tallinna Tehnikaülikool, Tartu Tervishoiu Kõrgkool, Estonian Business School, Sisekaitseakadeemia, Eesti Maaülikool, Eesti Rahvusraamatukogu, Lääne-Viru Rakenduskõrgkool.

	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Artiklid	418 211	435 266	486 869	425 046	503 228	511 904	498 723	446 090

Koostati ELNETi hankeplaan 2019. aastaks, mis avaldati ELNETi veebilehel. Veebilehel korrastati kahe rubriigi (andmebaasid ja riigihanked) infot. Esimese poolaasta jooksul lõpetati riigihangete registris mitmeid hankeid ja aasta teises pooles alustati uusi hankeid. Korrastatud on ka andmebaaside ühishangetega seotud dokumentide kogu.

Läbirääkimised Eesti kirjastajatega

AS Postimees Grupiga peeti mitmeid läbirääkimisi, kus arutati lepingutingimuste uuendamist, kuid kahjuks raamatukogudele ebamõistlikult kõrge hinna ja sobimatute tingimuste tõttu ühishankeni ei jõudnud.

6. E-VARAMU PORTAAL

E-VARAMU

E-varamu veebivärv (www.e-varamu.ee) tagab ühtse juurdepääsu Eesti mäluasutustes (raamatukogud, arhiivid, muuseumid), ülikoolides, teadus- ja arendusasutustes loodud andmekogudele ja võimaldab Eestis oleva vaimuvara siduda ka üle-Euroopalise digitaalraamatukoguga Europeana. Portaalist on võimalik otsida arhivaale, raamatuid, kaarte, pilte, artikleid, skulptuure, heli- ja videosalvestisi ning muud digitaalset teaduslikku ja kultuurialast infot. E-varamu portaalis digitaalseid objekte ei säilita, digikogud paiknevad mäluasutuste repositooriumides.

Olulisemad muudatused 2019. aastal:

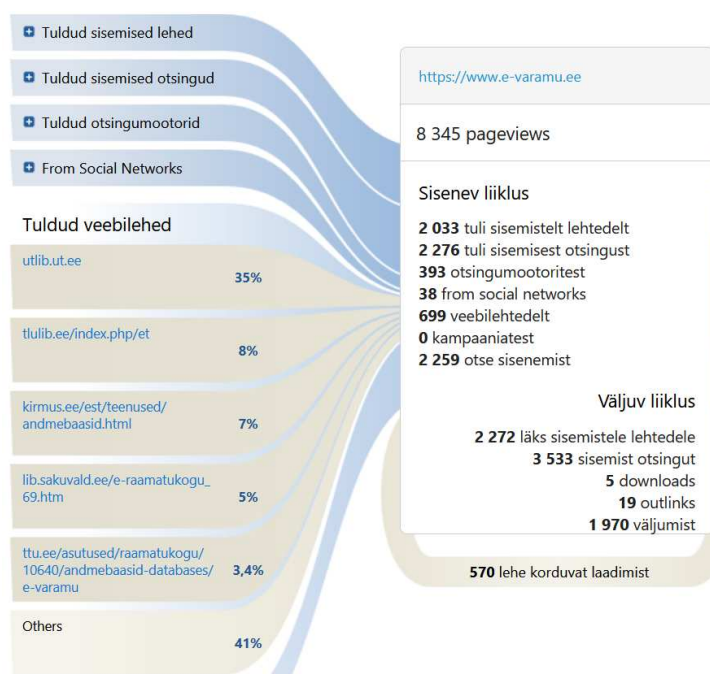
- uuendati E-varamu indekseerimistarkvara Repoxit ja võeti kasutusele uus versioon 3.0.0;
- liidestati Eesti Maaülikooli Raamatukogu andmebaas DSpace (kokku 4 365 objekti);
- loodi uus indekseerimise ühendus ja uuendati TalTech digikogu (kokku 12 671 objekti) andmeid E-varamus;
- uuendati MuSi kaardistustabelit ning mindi üle LIDO metaandme standardile, mis võimaldab paremini seostada ja täpsemalt indekseerida MuSi metaandmeid. MuSi metaandmete reindekseerimine jätkub 2020. aastal, kokku tuleb reindekseerida 3 191 031 objekti;

- uuendati ESTERi kaardistustabelit ja võeti kasutusele uus indekseerimismeetod (kasutades Sierra REST APit) ning alustati ESTERi automaatse indekseerimisega;
- võeti tööle E-varamu portaali veebihaldur Mart Lindma.

2019. aasta lõpuks oli E-varamu portaali indekseeritud kokku 17 504 930 objekti. Kõige suurema andmehulga, ligi poole e-varamu portaalist, moodustavad Rahvusarhiivi andmed (kokku 8 134 304 objekti). Üle kolme miljoni objekti pärineb e-kataloogist ESTER ja muuseumide infosüsteemist MuIS (vt lisa 4).

Enim külastati 2019. aastal E-varamu portaali Venemaalt (24 152 korral), järgnesid Ameerika Ühendriigid (23 762) ja Eesti (22 454). 2019. aastal oli seoses E-varamu portaali tarkvara tõrgetega külastusi vähem. Septembris tehtud tarkvarauuendus lahendas asja. Kuna toimusid suurte andmeallikate uuendused, ei olnud suuremad andmeallikad kohati kättesaadavad. Sellele vaatamata on kasutajate märksõnaotsingute tase jäänud 2018. aastaga võrreldes samale tasemele. Et kasutust suurendada, on 2020. aastal kavas mäluasutustes läbi viia E-varamu portaali töötubasid ja koolitusi ning panna suuremat rõhku portaali tutvustamisele.

Enim E-varamu portaali sisenetud lehtede aadressid

Statistikast on näha, et väga suur kasutus on E-varamu portaalil seoses Tartu Ülikooli raamatukogus läbiviidavate e-kursustega (E-varamu portaali on otse sisenetud 2019. a. kokku 35%). Sellest lähtuvalt on plaanis E-Varamu portaali laiem tutvustamine mäluasutustes.

Kataloogimise ja märksõnastamise töörühma eesmärk on ühtlustada ja koordineerida kataloogimist ning nimenormandmete koostamist e-kataloogis ESTER (juht Kadi Mälton). Töörühma kuulub 31 liiget. Töörühma meililistis (ELNET-kata) on 42 liiget, üldises kataloogijate postiloendis (kata-list) on liikmeid kokku 116. Töörühm käis koos kahel korral, aktiivselt suheldi postiloendi vahendusel.

2019. a. uuendati järgmisi kataloogimisjuhendeid: Raamat; Vanaraamat; Kaart. Seoses RDA kirjetes olevate erisustega alustati bibliokirjete kopeerkataloogimise juhendi täiendamist välja 240 osas ja veebilinkide sõnastuse juhendit. Põhiliselt tegeles töörühm uue kataloogimisstandardi RDA ettevalmistustöödega. Normikirjete spetsialistidest on moodustatud väiksem töörühm, mis tegeleb uue juhendi ettevalmistusega.

Arutati nimenormikirjete temaatikat. Eesmärk on minna kehtival kahe normikirje (slaavi ja ladina tähestikus) põhimõttelt üle ühele normikirjele nii, et slaavi tähestikus isikunimede normikirjete vormistamisel kasutatakse eestindatud nimekuju.

Jätkus ESTERi bibliokirjete tüüpvide väljaselgitamine ja kirjete parandamine. Liikmesraamatukogud tegelevad aktiivselt kataloogi korrastamisega, et likvideerida andmebaaside liitmisel tekkinud topeltkirjeid. Hinnanguliselt on jäänud liita veel ca 53 000 ja toimetada ca 92 800 rahvusbibliograafia raamatu kirjet. Jõudumööda tegeldakse ka välisteavikute topeltkirjetega.

Eesti artiklite andmebaasi ISE küsimustega tegeleb **andmebaasi ISE töörühm** (juht Kristina Rallmann, ISE haldur). Töörühma kuulus 15 liiget, postiloendis oli 52 liiget. Kuna toimus üleminek Sierra tarkvarale ning oli loomisel uus veebileht, siis kevadel peeti tavapärasest rohkem koosolekuid (7). Mais toimunud teabepäeval käsitleti ühe teemana ka ISE uuendamist – üleminekut Millenniumi tarkvaralt Sierrale.

Ühishangete töörühm (juht Marika Meltsas) kaardistab konsortsiumi liikmesraamatukogude kasutajate infovajadusi, tutvustab uusi pakutavaid elektroonilisi ressursse ning saadud andmete põhjal selgitab välja prioriteedid ja kooskõlastab ühishangete soovid. Töörühmas on 13 liiget, postiloendis 22 liiget. Postiloendi asemel kasutatakse rohkem teisi suhtluskanaleid.

Digiteerimise töörühma (juht Signe Tõnisson) kuulus 15 liiget, postiloendis oli 17 liiget. Kodulehele lisati kõigi digiteerimisega seotud asutuste/töörühma liikmete 2019. a.

digiteerimise plaanid. Kinnitati juhis „Soovitusi digiteerimiseks“. Mais alustati arutelu failivahetuse korraldamise üle. Selgus, et iga liikmesraamatukogu talitab failide loovutamisel/saamisel oma reeglite alusel ja ühiseid kokkuleppeid ei sünni. Töörühma juht koostas koonddokumendi, mis lisati töörühma kodulehele. II poolaastal olid teemaks andmekogudes kasutatavad litsentsid. Kokkuvõtte litsentside ja kasutusõiguse kohta lisati töörühma kodulehele.

Mitmed töörühma liikmed osalesid järgmistel üritustel: 1.-2. okt. toimus EKA-s ja Rahvusarhiivi filmiarhiivis Peter Krogh kaameraskänni koolitus ja praktikum; 12.-13. nov. toimus arvutusliku fotograafia koolitus Rahvusarhiivi filmiarhiivis ja praktikum Niguliste muuseumis (H. Pagi, A. Uueni); 28.-29. nov. toimus digiarhiivinduse seminar Nelijärvel.

E-varamu portaali töörühm (juht Peeter Kondratjev) kogunes koosolekuteks kokku 6 korral. Aasta jooksul uuendati E-varamu portaalis kasutuses olevaid dokumente ja viidi lõpuni kasutusjuhendi uuendamine. Arutati erinevate litsentside kasutamist andmekogudes ning litsentsiinfo ja kasutusõiguste kuvamist baasides.

Avaandmete töörühmas (juht Jane Makke) oli kokku 18 liiget – esindatud on kõik ELNETi infosüsteemid ning kümme raamatukogu; postiloendis oli 19 liiget. Kokku toimus 14 töörühma koosolekut, kus arutati järgmisi teemasid: autoriõiguse litsentside ja deklaratsioonide kasutamine ESTERi kirje andmekoosseisus ning E-Varamus; isikunimede kasutamise põhimõtted ESTERi kirjetes; isikunimede normikirjete rikastamine; konsortsiumi avaandmete poliitika.

RDA töörühmas (juht Jane Makke) on 6 liiget, neist kaks RRist, kaks TÜRist, üks TalTechi raamatukogust ning üks ELNET Konsortsiumist; postiloendis on 6 liiget. RDA töörühm käis aruandeperioodil koos kaks korda. Peamised käsitletud teemad: RDA juurutamise ajakava; RDA tõlkimine; RDA Toolkitile juurdepääsulitsentside hankimine; MARC valideerimistabelite revideerimine ja töö indekseerimisreeglitega; kehtivate kataloogimis põhimõtete võrdlemine RDA reeglitega.

8. KONVERENTSIDEST, SEMINARIDEST, KOOLITUSTEST OSAVÕTT

6. – 7. märts mäluasutuste talveseminar Käärikul. Osalesid Kill Kask, Riin Olonen, Küllike Lutsar, Kadi Mälton, Kristina Pai, Anneli Sepp.

6. – 8. mai rahvusvaheline IUG (*Innovative Users Group*) konverents Phoenixis (USA) – osalesid Riina Felding, Peeter Kondratjev, Riin Olonen, Anneli Sepp, Urmas Sinisalu.

13. mai Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu Uue Mõtte töörühma mõttetalgud „Kasutaja võidab“, osalesid Riin Olonen, Kristina Pai, Urmas Sinisalu. Ettekanded: Urmas Sinisalu „Üks raamatukogusüsteem tervele riigile“ ja „Automaatne märksõnastamine“; Riin Olonen „E-teavikute laenus“.

20. mai Eesti IUG I seminar Arvo Pärdi Keskuses Laulasmaal. ELNETi töötajatest osalesid Riin Olonen (ettekanded „IUG 2019 ülevaade ja Inspire“, „ISE uuendamine“), Urmas Sinisalu (ettekanded „Lingitud andmed“, „Kaanepildiprojekt“), Riina Felding (ettekanne „Nippe prindimallide kasutamisel“), Peeter Kondratjev (ettekanded „Sierra API-d ja SQL“, „Uuendused E-varamus“), Anneli Sepp (ettekanne „Sierra teekaart“), Jane Makke (ettekanne „Isikunimede reformist ESTERis“), Urve Erm (ettekanne „Uuendused Eesti märksõnastikus“), Kadi Mälton, Küllike Lutsar ja Margit Teesalu-Kranich.

27.-28. mai Eesti IUG II seminar Mokko maahotellis Palamusel. ELNETi töötajatest osalesid: Riin Olonen („E-väljaannete laenus“, „Digirepositooriumid ja pikaajaline säilitamine“); Urmas Sinisalu („Raamatukogusüsteemide kaasajastamise analüüs“, „RR digiarhiivi hankimise analüüs (uus Digar)“, „Mäluasutuste ühiskasutatavate sõnastike ja rakenduste teostatavuse arendus“); Jane Makke (töörühma ülevaade, „Mäluasutuste ühiskasutatavate sõnastike ja rakenduste teostatavuse arendus“; „Wiki töötuba“, „Avaandmed“, „Nimenormid“, „Automaatse märksõnastamise kratt“, „Rahvusbibliograafia ärianalüüsi läbiviimine“); Anneli Sepp („Wiki töötuba“); Kadi Mälton (töörühma ülevaade); Küllike Lutsar, Laura Vunk, Kill Kask, Kristina Pai, Signe Tõnisson (töörühma ülevaade); Riina Felding, Peeter Kondratjev (töörühma ülevaade); Kristina Rallmann (töörühma ülevaade); Urve Erm (töörühma ülevaade).

26.- 28. juuni LIBERi konverents Dublinis, Iirimaa. Osalesid Liisi Lembinen ja Kristina Pai.

10.-11. september mäluasutuste suveseminar, osalesid mitmed ELNETi töötajad.

15 – 17. september osales Marika Meltsas Budapestis regionaalsete konsortsiumite nõupidamisel, teemaks üleminek uut tüüpi avatud juurdepääsu komponendiga lepingutele.

1. – 2. oktoober Eesti Kunstiakadeemias ja Rahvusarhiivi filmiarhiivis toimus Peter Krogh kaameraskänni koolitus ja praktikum. Osalesid mitmed digiteerimise töörühma liikmed.

21. oktoober Raamatukogupäevade „Kohtume raamatukogus“ avamine Kosel. Päeva juhtis Kristina Pai.

22. oktoober teadus- ja erialaraamatukogu päev, osales Kristina Pai.

29. oktoober Infootsingu võistluse lõppvoor Tartus, Kristina Pai tervitas osalejaid ERÜ nimel.

13. november Läti Teadusraamatukogude Ühingu 25. aastapäeva konverentsil Riias pidas Marika Meltsas ettekande ELNET-i ühishangete kogemusest "Coordinated licensing of research information in Estonia".

12. – 13. november arvutusliku fotograafia koolitus Rahvusarhiivi filmiarhiivis ja praktikum Niguliste muuseumis (H. Pagi, A. Uueni), osalesid mitmed digiteerimise töörühma liikmed.

28. – 29. november digiarhiivinduse seminar Nelijärvel. Osalesid Jane Makke, Kristina Pai, Urmas Sinisalu, Signe Tõnisson.

9. ARTIKLID

Assotsieerunud asutused. Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu. Eesti Teaduste Akadeemia aastaraamat = Annales Academiae Scientiarum Estonicae, 2019, nr. 24, lk. 83-84.

Eesti e-varamu ja kogude säilitamine. Eesti teadustaristu teekaart 2019. Haridus- ja teadusministeerium / Eesti Teadusagentuur. Eesti Teadusagentuur 2019. Lk 32.

Estonian E-repository and Conservation of Collections. Estonian Research Infrastructure roadmap 2019. Ministry of Education and Research / Estonian Research Council. Estonian Research Council 2019, p. 32.

Jüri Järs. Mõned verstepostid raamatukogu ajaloost. *Mente et Manu*, detsember 2019.

Vallo Kepp. Lendtäht Aksel Kallas (1890–1922). Eesti Kirik 20 november 2019. /Mainitud e-kataloogi ESTER./

Hanna Linda Korp. Igapäevaste nähtuste taastootmine – 2017. ja 2018. aasta kriitikaülevaade. Keel ja Kirjandus: KK: Eesti Teaduste Akadeemia ja Eesti Kirjanike Liidu ajakiri, märts 2019. /Mainitud e-kataloogi ESTER./

Kuulutus koolituse „Digitaalne kultuuripärand – allikad ja ühisloomevõimalused” kohta, kus räägitakse ka E-varamu portaalist, koolitaja Vahur Puik. Märjamaa Nädalaleht, 6. märts 2019, lk 11.

Helika Mäekivi. Kuhu jäävad uued terminid? Universitas Tartuensis: UT: Tartu Ülikooli ajakiri, 1 detsember 2019. /Mainitud Eesti Märksõnastikku./

Kristina Pai. Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsium 2018. aastal. Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu aastaraamat 2019.

Kristina Pai. Estonian Library Network Consortium in 2018. Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu aastaraamat 2019.

Mai Põldaas. Aeg liikuda mugavustsoonist välja? Eesti raamatukogude külastajate ja mittekülastajate uuringu tulemustest. Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu aastaraamat 2019.

Külli Solo. Eesti artiklite bibliograafilised andmekogumid – kartoteekidest täistekstandmebaasideni, magistritöö. Tallinna Ülikool, 2019.

Kaarel Tarand. Pankrotist viidud. Ajaleht Sirp, 15 november 2019.

Maie Üürike. Õppisime tundma kultuuripärandi digiteerimise võimalusi. Märjamaa Nädalaleht nr 11, 20. märts 2019, lk 2. /Mainitud E-varamu portaali./

LISA 1. KASUTATUD LÜHENDID

EKM – Eesti Kirjandusmuuseum

EKMR – Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogu

HTM – Haridus-ja Teadusministeerium

KV – Eesti Kaitsevägi

RR – Eesti Rahvusraamatukogu

TLÜ – Tallinna Ülikool

TLÜAR – Tallinna Ülikooli Akadeemiline raamatukogu

TrtLR – Tartu Linnaraamatukogu

TÜ – Tartu Ülikool

TÜR – Tartu Ülikooli raamatukogu

TTÜ – Tallinna Tehnikaülikool

TTÜR – Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu

LISA 2. E-KATALOOG ESTER: ARVANDMED

2.1. Kasutuslitsentside jaotus 2019

Raamatukogu	Lühend bib kirjes	Lühend	Litsentsid
Eesti Hoiuraamatukogu	hh	EHR	5
Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogu	ii	KMAR	9
Eesti Kunstiakadeemia raamatukogu	kk	EKAR	5
Eesti Kunstimuuseumi raamatukogu	uu	EKMR	2
Eesti Maaülikooli raamatukogu	pp	EMÜR	15
Eesti Muusika-ja Teatriakadeemia raamatukogu	mm	EMTAR	9
Eesti Panga raamatukogu	nn	EPR	1
Eesti Rahva Muuseumi raamatukogu	ee	ERMR	4
Eesti Rahvusraamatukogu	rr	RR	107
Kaitseväe raamatukogud	dd	KV	16
Rahvusarhiivi raamatukogu	ff	RA	4
Sisekaitseakadeemia raamatukogu	ss	SKA	6
Tallinna Keskraamatukogu	vv	TlnKR	101
Tallinna Tehnikakõrgkooli raamatukogu	bb	TTKR	6
Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu	tt	TTÜR	38
Tallina Tervishoiu Kõrgkooli raamatukogu	cc	TTHK	4
Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu	aa	TLÜAR	60
Tartu Linnaraamatukogu	oo	TrtLR	54
Tartu Ülikooli Raamatukogu	yy	TÜR	112
ELNET			3
		KOKKU	561

2.2. Kirjete arv ESTERis seisuga 31.12.2019

KIRJETÜÜP	KOKKU
Bibliokirjed	3 334 037
Eksemplarid	10 037 692
Lugejakirjed	397 284
Normikirjed	131 880
Kursusekirjed	304

2.3. Andmebaasi ESTER kasv 2015-2019

AASTA	BIBLIOKIRJED	JUURDEKASV	EKSEMPLARID	JUURDEKASV
2015	2 993 766	+14 671	9 289 452	+236 024
2016	3 041 070	+57 304	9 527 681	+238 229
2017	3 102 124	+61 054	9 763 649	+235 968
2018	3 320 548	+218 424	9 885 372	+121 723
2019	3 334 037	+13 489	10 037 692	+152 320

* Eksemplarikirjete juurdekasv on võrreldes 2018. aastaga suurem, kuna 2019. a. augustis liitus süsteemiga Tallinna Tervishoiukõrgkooli raamatukogu.

2.4. ESTERi laenutusaktiivsus 2015-2019

AASTA	LAENUTUSI	TAGASTUSI	PIKENDUSI
2015	2 279 425	2 278 488	1 775 384
2016	2 088 355	2 090 310	1 691 628
2017	1 979 842	1 978 423	1 654 878
2018	1 937 438	1 934 112	1 612 413
2019	1 907 211	1 901 551	1 590 520

2.5. 20 enim laenutatud nimetust 2019. aastal

NR	PEALKIRI	LAENUTUSED
1.	Tobias ja teine B / Piret Raud ; [toimetanud Pärle Sepping-Raud] ; pildid joonistanud Hillar Mets	1324
2.	Serafima ja Bogdan / Vahur Afanasjev ; [illustratsioonid: Peeter Allik, kaanekujundaja Külli Tammes	1046
3.	Sirli, Siim ja saladused / Andrus Kvirähk ; [toimetanud Linda Uustalu ; illustratsioonid: Ilmar Trull]	1018
4.	Kolmanda A kriminalistid / Ilmar Tomusk ; [toimetanud Tiina Tammer] ; pildid joonistanud Hillar Mets	957
5.	Rehepapp, ehk, November : [romaan] / Andrus Kivirähk ; [toimetanud Linda Uustalu ; kaane kujundanud Mari Kaljuste]	931
6.	Harry Potter ja tarkade kivi. [1. aasta : romaan] / J. K. Rowling ; tõlkinud Krista Kaer	920
7.	Kaka ja kevad / Andrus Kivirähk ; illustreerinud Heiki Ernits	782
8.	Varastatud oranž jalgratas / Mika Keränen ; [toimetanud Jaak Urmet ; illustratsioonid: Marja-Liisa Plats	773
9.	NANDA International, Inc. õendusdiagnoosid: definitsioonid ja klassifikatsioon 2015-2017	753
10.	Kalevipoeg : Friedrich Reinhold Kreutzwaldi eepose järgi jutustanud Eno Raud / [kujundanud Andres Tali]	728
11.	Nublu / Jaan Rannap ; pildid joonistas Piret Mildeberg ; [kujundanud Anne Linnamägi]	727
12.	Minu lugu / Michelle Obama ; [tõlge: Hella Urb, Kaido Kangur ; toimetanud Sirli Peepson ja Argo Peepson]	712
13.	Sipsik / Eno Raud ; illustreerinud Edgar Valter, [kujundanud Irina Tammiss]	705
14.	Samueli võlupadi / Kristiina Kass ; [toimetanud Piret Joalaid ja Tuuli Rehemaa] ; pildid joonistanud autor	701
15.	Sööbik ja Pisik / Thorbjörn Egner ; norra keelest tõlkinud Arvo Alas	700
16.	Jussikese seitse sõpra / Silvi Väljal ; [autori illustratsioonid]	695
17.	Timm Thaler, ehk, Müüdüd naer : romaan peamiselt noorele lugejale / James Krüss	693
18.	Laatsarus : kriminaalromaan / Lars Kepler ; rootsi keelest tõlkinud Maiu Elken	686
19.	Minu Šveits : kahepaikne vahejaamas / Anu Elmer-Ehin ; [toimetaja Ruth Mägi ; kujundaja Heiko Unt	680
20.	Minu Dubai : klaasist linna kuldne sära / Susan Luitsalu ; [toimetaja Koidu Raudvere ; kujundaja Heiko Unt	675

2.6. 20 enim laenutatud autorit 2019. aastal

NR	AUTOR	LAENUTATUD EKSEMPLARID	LAENUTATUD NIMETUSED
1.	Kivirähk, Andrus	10 756	109
2.	Lindgren, Astrid	9 456	292
3.	Pervik, Aino	9 120	114
4.	Beaton, M. C.,	7 975	57
5.	Raud, Eno	6 700	170
6.	Rowling, J. K.,	6 611	125
7.	Widmark, Martin	6 071	22
8.	Tomusk, Ilmar	5 747	33
9.	Mallery, Susan	4 734	69
10.	Kass, Kristiina	4 339	23
11.	Nesbø, Jo	4 173	74
12.	Kinney, Jeff	4 131	74
13.	Dontsova, Darja	4 117	303
14.	Raud, Piret	4 085	44
15.	Александрова, Наталья Николаевна	3 986	147
16.	Tammsaare, A. H.,	3 825	165
17.	Marinina, Aleksandra	3 586	120
18.	Keränen, Mika	3 582	20
19.	Macomber, Debbie	3 558	27
20.	Леонов, Николай Иванович	3 544	100

2.7. E-kataloogi ESTER kasutus 2018-2019

Google Analytics (GA) statistika kogutakse kasutajatelt, kes ei ole blokeeritud oma arvutis kolmanda osapoole skriptide kasutamist, seega see ei peegelda kogu e-kataloogi kasutamist.

AASTA	KASUTAJAD (Users)	UUED KASUTAJAD (New Users)	SESSIOONID	LEHE- VAATAMISED (Pageviews)	SESSIOONI PIKKUS (Avg. Session Duration)
2018	337 741	306 051	1 285 507	7 671 003	13:33
2019	512 316	489 484	1 780 457	11 053 203	20:01

2.8. Kasutajate registreerimise ja autentimise süsteemi (KRAS) kasutus 2018-2019

2.8.1. Sisselogimine kuude lõikes

	2018	2019
jaanuar	39 924	41 089
veebruar	36 269	37 315
märts	39 482	41 935
aprill	38 563	39 624
mai	37 318	37 671
juuni	27 376	27 905
juuli	23 579	25 333
august	25 968	28 838
september	40 866	39 435
oktoober	45 577	44 231
november	43 154	42 823
detsember	37 492	37 964
Kokku	435 568	444 163

2.8.2. Sisselogimine autentimisviisi järgi

SISSELOGIMINE	2018	2019
ID-kaardiga	53 287	51 678
Mobiil-IDga	42 003	56 403
Smart-IDga	0	38 052
TAATi kasutades	7 525	12 194
salasõna kasutades	332 753	302 540

2.8.3. Registreerimine kuude lõikes

	Aasta 2018	Aasta 2019
jaanuar	507	650
veebruar	485	691
märts	483	648
aprill	391	494
mai	337	421
juuni	258	318
juuli	279	343
august	827	948
september	2 675	3 135
oktoober	881	1 187
november	683	874
detsember	438	569
Kokku	8 244	10 278

2.8.4. Registreerimisi autentimisviisi järgi, kuude lõikes

	Mobiil-ID	ID-kaart	Käsitsi	TAAT
jaanuar	306	252	64	28
veebruar	269	265	100	57
märts	259	257	91	41
aprill	213	187	67	27
mai	205	146	55	15
juuni	158	122	32	6
juuli	199	134	8	2
august	396	402	86	64
september	864	1 203	496	572
oktoober	475	403	173	136
november	369	308	131	66
detsember	255	174	100	40
Kokku	3 968	3 853	1 403	1 054

LISA 3. EESTI ARTIKLITE ANDMEBAAS ISE: ARVANDMED

3.1. Kirjete arv ISEs seisuga 31.12.2019

KIRJE TÜÜP	KIRJEID	JUURDEKASV vrdl 2018
Nimetusekirjed	1 878 786	+ 9 919
Normikirjed	62 277	+ 386

3.2. ISE jagunemine teemabaasidesse (seisuga 31.12.2019)

KOOD	SKOOP	2018	2019	J-KASV
ihari	ISE haridus	144 110	144 410	300
ihuma	ISE humanitaaria	126 097	126 395	298
ikeki	ISE keel ja kirjandus	141 215	142 405	1190
itmkf	ISE kunst, muusika, teater, film	361 312	362 281	969
ilood	ISE loodus- ja täppisteadused	48 441	48 517	76
imaak	ISE maamajandus ja keskkond	36 370	36 446	73
imedi	ISE meditsiin ja tervishoid	57 542	57 625	83
istva	ISE sport, turism, vaba aeg	67 503	67 774	271
itehn	ISE tehnika, tööstus, ehitus, IT	48 256	49 174	918
iyhis	ISE ühiskonnateadused	665 204	669 329	4125
iyld	ISE yld	-	-	-
rbie	RR Eesti õigusbibliograafia	51 659	53 342	1683
rparl	RR Parlamentarism	1930	1930	-1
rrepr	RR reprod	54 329	55 613	1284
rvpb	RR Vabariigi Presidendi bibliograafia	25 432	26 065	633
rvart	RR Õigusartikleid välisajakirjadest	16 055	16 200	145
aa	TLÜAR teemabaasid [varjatud]			
aatly	- Tallinna Ülikool	43 925	43 925	0

aatrk	- Raamatukogu publikatsioonid	2 924	2 924	0
aavea	- Väliseesti artiklid	28 392	30 144	1752
aavei	- Väliseesti ilukirjandus [varjatud]	551	551	0
aavet	- Väliseesti teaduskirjandus [varjatud]	547	547	0
ataka	- Akadeemikud	9 588	9 588	0
atgeo	- Geoloogia	6 576	6 576	2
atsug	- Soome-ugri	5 468	5 468	0
atung	- Ungari	4 794	4 794	0
okodu	TrtLR – Tartu kodulugu	105 273	107 197	1924
opers	TrtLR – Tartu personaalia	23 961	24 141	180
oluts	TrtLR – Tartu Linnraamatukogu	2 300	2 386	86
yy	TÜR skoop [varjatud]	---	---	---
ybibl	TÜR skoop [varjatud]	0	0	0
dsoja	KV Eesti sõjanduse bibliograafia	14 572	15 819	1247
sbaas	SKA siseturvalisuse bibliograafia	26 789	26 716	-73
KOKKU	/ei ole ridade aritmeetiline summa/	1 868 867	1 878 786	9 919

NB! Kirje võib olla korraga mitmes teemabaasis.

3.3. ISEsse sisestatud kirjed raamatukogude kaupa

RAAMATUKOGU	2017	2018	2019
Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia raamatukogu	409	522	305
Eesti Rahva Muuseumi raamatukogu	13	13	42
Eesti Rahvusraamatukogu	6 828	27 287	3 702
Kaitseväe Peastaabi raamatukogu	1 804	1 589	1 006
Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogu	72	27	1
Sisekaitseakadeemia raamatukogu	4 410	2 441	0
Tallinna Keskraamatukogu	111	0	0

Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu	1 081	920	690
Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu	3 022	1 774	1 752
Tartu Linnaraamatukogu	3 120	2 644	2 451
Tartu Ülikooli Raamatukogu	604	9	0
Kokku	21 474	37 226	11 968

3.4. ISE andmebaasi kasutus Google Analytics'i põhjal 2019

Google Analytics (GA) statistika kogutakse kasutajatelt, kes ei ole blokeerinud oma arvutis kolmanda osapoole skriptide kasutamist, seega see ei peegelda kogu e-kataloogi kasutamist.

LÜHEND	TEEMABAAS	2017	2018	2019
ISE	ANDMEBAAS ISE	268 863	233 279	244 061
IHUMA	- humanitaaria	4 237	885	680
ILOOD	- loodus- ja täppisteadused	770	570	404
IMAAK	- maamajandus ja keskkond	485	390	416
IMEDI	- meditsiin ja tervishoid	2 011	1 957	1 436
ISTVA	- sport, turism, vaba aeg	804	367	685
ITEHN	- tehnika, tööstus, ehitus, IT	585	617	477
IYHIS	- ühiskonnateadused	904	707	790
IHARI	- haridus	3 028	1 604	1 199
IKEKI	- keel ja kirjandus	981	978	884
ITMKF	- kunst, muusika, teater, film	1 426	1 042	1 218
IERES	ISE e-ressursid	1 210	1 299	255
RVPB	RR Eesti presidendid (VPB)	829	405	237
RBIE	RR Eesti õigusbibliograafia (BIE)	13 326	18 684	14 171
RPARL	RR Parlamentarism	61	44	79
RREPR	RR - Reprod	581	800	659
AA	<i>TLÜAR teemabaasid [varjatud]</i>	-	-	-
AATLY	Tallinna Ülikool	8,660	462	320
AATRK	raamatukogu publikatsioonid	79	46	73

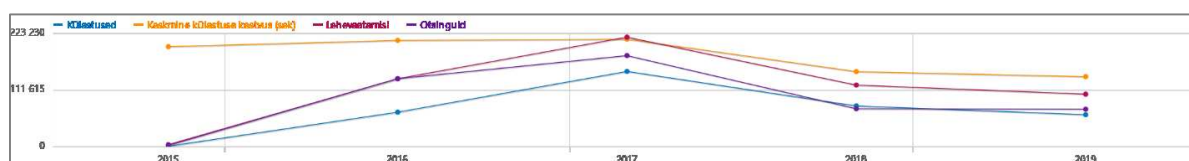
AAVEA	väliseesti artiklid (VEART)	630	1007	2 567
AAVEI	<i>väliseesti ilukirjandus Ei ole avalik</i>	-	-	-
AAVET	<i>väliseesti teaduskirjandus Ei ole avalik</i>	-	-	-
ATAKA	akadeemikud	57	49	86
ATEO	geoloogia		32	37
ATSUG	soome-ugri	82	18	47
ATUNG	ungari	139	13	13
OKODU	Tartu kodulugu	1 453	993	1 554
OPERS	Tartu personaalia	376	388	227
OLUTS	Tartu Linnaraamatukogu	1 559	1 594	1 169
DSOJA	Eesti sõjanduse bibliograafia (<i>avalikuks 13.12.2013</i>)	699	322	249
YBIBL	<i>TÜ bibliograafia Ei ole avalik</i>	-	-	-
RVART	RR õigusartiklid välisajakirjadest	1 374	5 107	2 767
SBAAS	SKAR Siseturvalisuse bibliograafia	574	150	166

LISA 4. E-VARAMU PORTAAL: ARVANDMED

4.1. E-varamu portaali andmeallikad (seisuga 31.12.2019)

ANDMEALLIKAS	OBJEKTE
Rahvusarhiiv (AIS)	8 134 304
Raamatukogud ESTER	3 410 035
Muuseumid (MuS)	3 191 031
Eesti artiklite andmebaas (ISE)	1 859 454
Kirjandusmuuseum (Kivike)	648 179
Rahvusraamatukogu (Digar)	130 160
TLÜ Akadeemiline Raamatukogu (ETERA)	68 566
TÜ Raamatukogu (DSpace)	44 946
TalTechi Raamatukogu (Digikogu)	12 671
Eesti Maaülikooli Raamatukogu (DSpace)	4 365
Teadusinfosüsteem (ETIS)	1 000
Eesti Keeleressursside Keskus	207
Eesti märksõnastik (EMS)	7
Andmebaas eElurikkus	5

4.2. E-varamu portaali külastusstatistika 2019

	2016	2017	2018	2019
Külastusi	68 409	148 971	80 720	63 443
Keskmine külastuse kestus	5 min 58s	6 min 2s	4 min 13s	3 min 56s
Lehe vaatamisi kokku	134 563	216 721	121 934	104 043

4.3. E-varamu portaali otsingumootorite statistika

OTSINGUMOOTOR	KÜLASTUSI
Google	48 459
Yandex	4 330
Bing	269
DuckDuckGo	50
Yahoo	44
Neti	41
Rambler	31

**LISA 5. ELNET KONSORTSIUMI 2019. a. EELARVE
VÄLJAMINEKUD 2019**

ELNET	-
Tööjõukulud	-50 256,43
Admin. kulud	-11 377,31
Õigusabi teenused, riigilõivud jms.	-7,00
Telefonikulud	-205,27
Raamatupidamiskulud	-9 338,00
Büroomaterjal, teabematerjal, IT jm.	-371,15
Ruumide rent (kommunaalkulud)	-928,80
Pangateenused	-291,90
Muud kulud (erisoodustus, vastuvõtt jm)	-235,19
Lähetus/koolitus	-3 592,50
Lähetus	-3 257,71
Koolitus/Seminarid	-334,79
ELNET KOKKU	-65 226,24
ELNET jääk	6524
ESTER	
Tööjõukulud	-70 794,94
Lähetus/koolitus	-11 361,08
Lähetus (Eesti ja välis)	-10 258,12
Seminar, koolitus	-1 102,96
Telefonikulud (infosüsteemi üldhaldur)	-180,00
Tarkvara	-324 084,63
Tarkvara hooldus (HTM)	
Innovative'i hoolduse aastamaks	-153 866,37
Overall Elnet ID	-1 728,00
Tarkvara hooldus	-33 372,76
Tarkvara igakuised kasutustasud (SK ID)	-34 496,29
Tarkvara arendus EMSi uuendus	-1 033,21
ESTERi kaanepildid	-89 994,00
m-ESTER, kaanepildi turvatestid (CGI)	-9 594,00
Riistvara	-20 824,30

Riistvara hooldus+varundus	
riistvara arendus (ups, ram jm)	-2 300,00
hooldus- ja arendustööd	-6 960,18
Infosüsteemi arendus (Smart-ID,RDA toolkit)	-11 564,12
Elneti seminarid/suveseminar	-4 425,20
ELNET suveseminariks	-1 821,60
raamatukogud suveseminariks	-2 067,60
KM seminarideks	-536,00
ESTER auhind 300 (makstakse koos töötasuga)	0,00
Kontoritarbed	-85,31
Arendusfond	0,00
ESTER KOKKU	-431 755,46
ESTER JÄÄK	4343
ELEKTRRMTK	
Admin.kulud	-19 079,92
Tööjõukulud	-19 079,92
Teadusandmebaaside hanked	-3 707 266,28
EIFL liikmemaks	-6450
HTM andmebaaside hankeks	-3 331 769,65
APS (PROLA)	-40 431,00
AIP	0,00
ACS	-22 955,32
GROVE MUSIC/ ART	0,00
ISI WEB (Web of Science, Clarivate)	-318 581,58
RSC	-6 220,25
SCIENCE DIRECT (Elsevier)	-1 263 796,60
Scopus (Elsevier)	-162 124,40
SPRINGER NATURE (Nature Publishing)	-239 144,28
EBSCO	-130 036,80
IEEE	-413 807,59
RILM, RIPM	-8 712,83
PSYC ART	-49 530,06
Ebrary	0,00

Wiley	-67 815,80
MATH SCI NET	0,00
CAMBRIDGE	-74 728,02
AMS	-318,36
IOP	-44 123,73
OUP AJAKIR	-86 140,76
SPRINGER	-403 302,27
OXFORD REF	0,00
Rmtkogud andmebaasideks	-369 046,63
ASM	-11 131,94
ACM Digital	-46 367,40
SCIFINDER	-187 914,48
SAFARI	-59 469,94
SCIENCE MAGAZINE, AAAS	-42 703,26
TAYLOR & FRANCIS	-21 459,61
SAGE	0,00
ELEKTRRMTK KOKKU	-3 726 346,20
Admin kulu jääk	1752
HTM andmebaasideks jääk (maksed tehtud 1/2020)	1 174 068
E-varamu	-
Tööjõukulud	-28 265,71
Muud toetavad tegevused (HTM)	-41 200,00
E-varamu KOKKU	-69 465,71
E-varamu jääk	50 257
2019 KULUD KOKKU	-4 292 822,55

SISSETULEKUD 2019

2019 SISSETULEKUD KOKKU	
Intress	311,75
E-Varamu portaal, liikmemaks (jääk)	23 416,88
E-varamu, jooksva perioodi HTM eraldis	57 686,00
ELNET, jooksva perioodi liikmemaks	70 814,40
ESTER, jooksva perioodi liikmemaks	106 541,99
ESTER, jooksva perioodi HTM eraldis	153 068,00
ESTER, AHF	312,00
ESTER, eelneva perioodi liikmemaks (jääk)	237,25
ESTER, raamatukogud arvete alusel	13 863,89
ESTER, Kult. Min.	249,29
ELEKTR.RMTK, jooksva perioodi liikmemaks	26 061,00
ELEKTR.RMTK, HTM eraldis	3 238 632,00
ELEKTR.RMTK, Raamatukogud arvete alusel	310 429,64

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	4 436 945	4 728 144	
Nõuded ja ettemaksud	2 007 707	2 409 276	2
Kokku käibevarad	6 444 652	7 137 420	
Põhivarad			
Nõuded ja ettemaksud	230 825	1 431	2
Materiaalsed põhivarad	0	5 606	4
Immateriaalsed põhivarad	89 994	89 400	5
Kokku põhivarad	320 819	96 437	
Kokku varad	6 765 471	7 233 857	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	341 779	385 535	6
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	6 099 100	6 748 420	8
Kokku lühiajalised kohustised	6 440 879	7 133 955	
Pikaajalised kohustised			
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	230 825	1 431	8
Kokku pikaajalised kohustised	230 825	1 431	
Kokku kohustised	6 671 704	7 135 386	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	98 471	197 508	
Aruandeaasta tulem	-4 704	-99 037	
Kokku netovara	93 767	98 471	
Kokku kohustised ja netovara	6 765 471	7 233 857	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	781 324	466 684	9
Annetused ja toetused	3 763 654	3 562 175	10
Kokku tulud	4 544 978	4 028 859	
Kulud			
Sihotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-4 140 708	-3 807 369	11
Mitmesugused tegevuskulud	-147 405	-63 699	
Tööjõukulud	-166 839	-157 569	12
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-95 006	-99 214	4,5
Muud kulud	-31	-222	
Kokku kulud	-4 549 989	-4 128 073	
Põhitegevuse tulem	-5 011	-99 214	
Muud finantstulud ja -kulud	307	177	
Aruandeaasta tulem	-4 704	-99 037	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2019	2018	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	-5 011	-99 214	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	95 006	99 214	4,5
Kokku korrigeerimised	95 006	99 214	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	172 175	909 740	
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-463 682	3 492 004	
Kokku rahavood põhitegevusest	-201 512	4 401 744	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-89 994	0	4,5
Laekunud intressid	307	177	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-89 687	177	
Kokku rahavood	-291 199	4 401 921	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	4 728 144	326 223	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-291 199	4 401 921	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	4 436 945	4 728 144	

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

	Kokku netovara	
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2017	197 508	197 508
Aruandeaasta tulem	-99 037	-99 037
31.12.2018	98 471	98 471
Aruandeaasta tulem	-4 704	-4 704
31.12.2019	93 767	93 767

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

MTÜ Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsiumi 2019. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga (EFS). EFS on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seadusega ning mida täpsustavad Raamatupidamise Toimkonna juhendid, mis on kehtestatud rahandusministri määrusega.

Vara ja kohustused on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks. Lühiajaliste varadena on näidatud varad, mis eeldatavasti realiseeritakse järgmisel majandusaastal. Lühiajaliste kohustustena on näidatud kohustused, mille maksetähtaeg on 12 kuu jooksul alates bilansipäevast. Ülejäänud varad ja kohustused on näidatud pikaajalistena.

Tulude, kulude ja tulemi kajastamiseks on järgitud Raamatupidamise Toimkonna juhendis „Mittetulundusühingud ja sihtasutused“ toodud tulemiaruanne skeemi.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Rahana bilansis ning raha ekvivalentidena rahavoogude aruandes näidatakse raha arvelduskontode jääke ning üllikviidseid rahaturufondide osakuid.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalne põhivara on vara, mille kasutusiga on pikem kui üks aasta ja mille maksumus ületab 640 eurot. Materiaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, mittetagastatavatest maksudest ja muudest otsestest kasutuselevõtmist võimaldavatest väljaminekutest. Vara, mille maksumus ei ületa 640 eurot, loetakse väheolulise maksumusega varaks ja kantakse soetamisel kuludesse. Väheolulise maksumusega vara üle peetakse arvestust bilansiväliselt. Materiaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum. Kulumit arvestatakse lineaarselt lähtudes vara kasulikust tööeest.

Infotehnoloogilist riistvara amortiseeritakse 4 aasta jooksul.

Igal bilansipäeval hindab ettevõtte juhtkond, kas on märke, mis võiksid viidata vara väärtuse langusele. Juhul kui on kahtlusi, mis viitavad varaobjekti väärtuse langemisele alla tema bilansilise väärtuse, viiakse läbi vara kaetava väärtuse test. Kui varem alla hinnatud varade kaetava väärtuse testi tulemusena selgub, et kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, siis tühistatakse varasem allahindlus ning suurendatakse vara bilansilist maksumust. Ülempiiriks on vara bilansiline jääkmaksumus, mis oleks kujunenud arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni.

Sihtfinantseerimine

Ühingu liikmetelt kogutavad liikmemaksud, mis on kogutud põhikirjaliste ülesannete täitmiseks vajalike administreerimiskulude katteks, kajastatakse tuluna perioodis, mille eest need on tasutud. Sihtotstarbelisi toetusi ja sihtotstarbelisi tasusid ühingu liikmetelt kajastatakse tuluna perioodis, mil leiavad aset kulutused, mille kompenseerimiseks toetused ja tasud on mõeldud. Varade sihtfinantseerimist kajastatakse järgnevalt – sihtotstarbeliste toetuste arvel soetatud vara võetakse bilansis arvele soetusmaksumuses ning varade soetamise toetuseks saadud summa kajastatakse bilansis kohustusena. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse vara kasuliku eluea jooksul. Kohustus kajastatakse tuluna kui on täidetud RTJ 12 paragrahv 10-s toodud kriteeriumid.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil - äritegevuse rahavoogude leidmisel on korrigeeritud ärikasumit elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja äritegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustuse saldode muutused.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Aruandeaasta finantsaruanded kajastavad olulisi vara ja kohustuste hindamist mõjutavaid asjaolusid, mis ilmsid bilansipäeva ja aruande koostamispäeva vahemikul ning on seotud aruandeperioodi või eelnevate perioodide tehingutega. Olulisi bilansipäevajärgseid sündmusi, mis ei ole seotud aruandeperioodi või eelnevate perioodide tehingutega, ei kajastata bilansis, nende olemasolul on nende sisu avalikustatud aastaaruande lisades.

Tulude ja kulude arvestus.

Kulud kajastatakse tekkepõhiselt, andmebaaside kasutamise tasud kajastatakse kuluna vastavalt kasutusõiguse perioodile.

Saadud annetused ja toetused kajastatakse tuluna samal perioodil, mil leiavad aset vastavad kulutused.

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2019	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	54 577	54 577	0	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	284 154	284 154	0	0	3
Muud nõuded	74 341	74 341	0	0	
Ettemaksed	1 825 460	1 594 635	230 825	0	
Tulevaste perioodide kulud	1 824 816	1 593 991	230 825	0	
Muud makstud ettemaksed	644	644	0	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	2 238 532	2 007 707	230 825	0	
	31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Nõuded ostjate vastu	5 174	5 174	0	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	8 002	8 002	0	0	3
Muud nõuded	26	26	0	0	
Ettemaksed	2 397 505	2 396 074	1 431	0	
Tulevaste perioodide kulud	2 396 789	2 395 358	1 431	0	
Muud makstud ettemaksed	716	716	0	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	2 410 707	2 409 276	1 431	0	

Lisa 3 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2019		31.12.2018	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks	0	314 907	0	353 255
Üksikisiku tulumaks	0	5 093	0	3 548
Erisoodustuse tulumaks	0	14	0	0
Sotsiaalmaks	0	8 692	0	6 128
Kohustuslik kogumispension	0	446	0	315
Töötuskindlustusmaksed	0	585	0	424
Ettemaksukonto jääk	284 154		8 002	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	284 154	329 737	8 002	363 670

Lisa 4 Materiaalsed põhivarad (eurodes)

	Muud materiaalsed põhivarad	Kokku
31.12.2017		
Soetusmaksumus	88 424	88 424
Akumuleeritud kulum	-73 005	-73 005
Jääkmaksumus	15 419	15 419
Amortisatsioonikulu	-9 813	-9 813
31.12.2018		
Soetusmaksumus	88 424	88 424
Akumuleeritud kulum	-82 818	-82 818
Jääkmaksumus	5 606	5 606
Amortisatsioonikulu	-5 606	-5 606
31.12.2019		
Soetusmaksumus	88 424	88 424
Akumuleeritud kulum	-88 424	-88 424
Jääkmaksumus	0	0

Lisa 5 Immateriaalsed põhivarad

(eurodes)

		Kokku
	Muud immateriaalsed põhivarad	
31.12.2017		
Soetusmaksumus	357 600	357 600
Akumuleeritud kulum	-178 800	-178 800
Jääkmaksumus	178 800	178 800
Amortisatsioonikulu	-89 400	-89 400
31.12.2018		
Soetusmaksumus	357 600	357 600
Akumuleeritud kulum	-268 200	-268 200
Jääkmaksumus	89 400	89 400
Ostud ja parendused	89 994	89 994
Amortisatsioonikulu	-89 400	-89 400
31.12.2019		
Soetusmaksumus	447 594	447 594
Akumuleeritud kulum	-357 600	-357 600
Jääkmaksumus	89 994	89 994

Lisa 6 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2019	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	5 516	5 516	0	0	
Võlad töövõtjatele	6 454	6 454	0	0	
Maksuvõlad	329 737	329 737	0	0	3
Muud võlad	72	72	0	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	341 779	341 779	0	0	

	31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta	
Võlad tarnijatele	16 023	16 023	0	0	
Võlad töövõtjatele	5 605	5 605	0	0	
Maksuvõlad	363 670	363 670	0	0	3
Muud võlad	237	237	0	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	385 535	385 535	0	0	

Lisa 7 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.12.2019	31.12.2018
Töötasude kohustis	0	7
Puhkusetasude kohustis	6 454	5 598
Kokku võlad töövõtjatele	6 454	5 605

Lisa 8 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused (eurodes)

Lisa 8 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused 31.12.2019

Lühiajaline kohustus

Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortium 2019. a. majandusaasta aruanne

1. HTM
  - 1.1 Elektroonilise raamatukogu tulevaste perioodide tulu HTM 5 663 194
  - 1.2 Kataloogi "Ester" tulevaste perioodide tulu 374
  - 1.3 E-varamu tulevaste perioodide tulu 35 486
2. Liikmetelt:
  - 2.1. ELNET tulevaste perioodide tulu 541
  - 2.2. Kataloogi "Ester" tulevaste perioodide tulu 5 575
  - 2.3. Elektroonilise raamatukogu tulevaste perioodide tulu 384 282
3. E-varamu tulevaste perioodide tulu 9 648

Kokku lühiajaline kohustus 6 099 100

Pikaajaline kohustus

Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortium 2019. a. majandusaasta aruanne

1. Elektroonilise raamatukogu tulevaste perioodide tulu HTM 230 825

Kokku pikaajaline kohustus 230 825

Lisa 8 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

31.12.2018

Lühiajaline kohustus

Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortium 2018. a. majandusaasta aruanne

1. HTM
  - 1.1 Elektroonilise raamatukogu tulevaste perioodide tulu HTM 6 045 578
  - 1.2 Kataloogi "Ester" tulevaste perioodide tulu 1 047
  - 1.3 E-varamu tulevaste perioodide tulu 23 000
2. Liikmetelt:
  - 2.1. ELNET tulevaste perioodide tulu 8 831
  - 2.2. Kataloogi "Ester" tulevaste perioodide tulu 26 934
  - 2.3. Elektroonilise raamatukogu tulevaste perioodide tulu 635 296
3. E-varamu tulevaste perioodide tulu 7 735

Kokku lühiajaline kohustus 6 748 420

Pikaajaline kohustus

Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortium 2018. a. majandusaasta aruanne

1. Elektroonilise raamatukogu tulevaste perioodide tulu HTM 1 431

Kokku pikaajaline kohustus 1 431

Lisa 9 Liikmetelt saadud tasud

(eurodes)

	2019	2018
Sihotstarbelised tasud		
ELNET	65 452	65 239
Eesti raamatukogude koondkataloogi ESTER haldamiseks ja hooldamiseks	141 927	85 295
Elektroniline raamatukogu	573 945	316 150
Kokku liikmetelt saadud tasud	781 324	466 684

Lisa 10 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2019	2018
Eesti raamatukogude koondkataloogi ESTER haldamiseks ja hooldamiseks	274 414	163 172
E-Varamu	66 702	52 921
Elektroniline Raamatukogu	3 422 538	3 346 082
Kokku annetused ja toetused	3 763 654	3 562 175

Lisa 11 Sihotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

(eurodes)

	2019	2018
Kataloogi ESTER kulud	163 614	162 963
Elektronilise raamatukogu kulud	3 977 094	3 644 406
Kokku sihotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	4 140 708	3 807 369

Lisa 12 Tööjõukulud

(eurodes)

	2019	2018
Palgakulu	124 703	117 590
Sotsiaalmaksud	42 136	39 979
Kokku tööjõukulud	166 839	157 569
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	6	6

Lisa 13 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2019	31.12.2018
Juriidilisest isikust liikmete arv	9	9

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2019	31.12.2018
	Nõuded	Nõuded
Asutajad ja liikmed	54 577	5 174

Kaupade ja teenuste ostud ja müügid

	2019	2018
	Kaupade ja teenuste müügid	Kaupade ja teenuste müügid
Asutajad ja liikmed	781 324	466 684